

«Det er så meget lettere å være lege idag»

Hvordan var det å komme som ung lege til Medisinsk avdeling ved Rikshospitalet i 1915? Det var temaet for et foredrag Harald A. Salvesen (1889–1972) holdt i Norsk indremedisinsk forening 50 år senere. Året etter ble det publisert som artikkel i Tidsskriftet (Tidsskr Nor Lægeforen 1966; 86: 293–7). Sjefen ved avdelingen var professor Peter F. Holst, som gjerne ble omtalt som «Peter F».

Refleksjoner omkring det medisinske miljø for 50 år siden

«Det var en skarp disiplin på avdelingen. Presis kl. 8 kom Peter F., som hadde vært på avdelingen siden 1/28 – inn på ekspedisjonen og da reiste alle seg, hvad de sjelden gjør lenger for en stakars overlege. Nåde den, som kom for sent. Dr. Fürst fortalte mig at han en gang kom for sent, han hadde vært oppe hele natten og stelt med en coma diabeticum og hadde såvidt fått tid til å gå hjem og barbere sig og drikke en kopp kaffe, men kom 5 minutter for sent og da stod Peter F., hans egen svoger, som ikke visste grunnen, øverst i trappen med klokken i hånden og gav ham en overhaling. Ingen av de underordnede hadde ferie, for det hadde ikke Peter F. hatt under Winge. (...)

Så dyktige som vi var som diagnostikere efter den tids målestokk, likeså unnfalne var vi som terapeutikere. Naturhelbredelsen var det vi stolte på, *vis medicatrix naturae*, men som minister naturae var det dog adskillig vi kunne gjøre. Terapien var i høy grad ekspektativ og det som stadig gikk igjen var betegnelsen hygienisk dietetisk behandling. Sykepleie og diét spilte den største rolle. Men Peter F. lærte oss dog å behandle hjertesykdommer og spesielt å bruke Digitalis på riktig måte. (...)

Denne nihilisme preget som nevnt også vår klinikk for 50 år siden og Peter F. sa ofte at han kun trodde på 10 medikamenter. At Scheel også var stor nihilist bekreftes av Carl Müller, som kjente ham godt og som mener at bemerkningen: «Tror De på terapi» godt kunne stamme fra ham. Vi fikk aldri lov til på egen hånd å begynne en ny terapi. Motzfeldt hadde en gang uten å spørre gitt Digitalis til astmapasienter og da blev Peter F. hoppende sint: Digitalis hadde sine bestemte indikasjoner og måtte ikke misbrukes.»

Persongalleri

Valentin Fürst (1870–1961), reservelege ved Medisinsk avdeling, Rikshospitalet 1910–13

Peter F. Holst (1861–1935), professor og overlege ved Medisinsk avdeling, Rikshospitalet 1902–32

Ketil Motzfeldt (1883–1950), reservelege ved Medisinsk avdeling, Rikshospitalet 1916–20

Carl Müller (1886–1983), overlege ved Medisinsk avdeling, Ullevål sykehus 1927–56

Harald Astrup Salvesen (1889–1972) begynte sin karriere som sykehuslege ved Medisinsk avdeling, Rikshospitalet i 1915. Han kom til å etterfølge Peter F. Holst som sjef ved avdelingen 1932–59

Olaf Scheel (1875–1942), reservelege ved Medisinsk avdeling, Rikshospitalet 1907–10, overlege ved Medisinsk avdeling, Ullevål sykehus 1915–41

Emanuel Winge (1827–94), overlege og professor ved Medisinsk avdeling, Rikshospitalet 1868–94